

Program profilaktyki Zespołu Szkół nr 55 im. Gen. Stanisława Maczka w Warszawie

Spis treści

I. Wprowadzenie

II. Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole

III. Diagnoza obszarów problemowych

IV. Profilaktyka w szkole

V. Cele i zadania szkolnej profilaktyki

1. Cele

2. Treści programowe

3. Metody pracy

4. Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych

5. Sposoby ewaluacji

VI. Plan działań profilaktycznych

VII. Procedura postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia młodzieży

1. Wstęp

2. Cele

3. Działania interwencyjne

4. Metody współpracy z policją

VIII. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o uczniu który nie ukończył

18 lat i używa alkohol lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

IX. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających (np. dopalacze)

X. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyki

XI. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki

XII. Procedura postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów

XIII. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia - z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

XIV. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły

XV. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

XVI. Procedura postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły)

XVII. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

XVIII. Procedura postępowania w przypadku uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wagarowania

XIX. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia zjawiska cyberprzemocy

I. Wprowadzenie

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie młodzieży przed zagrożeniami i przeciwdziałanie występowaniu zachowań ryzykownych poprzez działania wychowawcze, profilaktyczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób podejmowania tych zachowań.

Szkolny program profilaktyki obejmuje profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą. Obiektem działań jest całe środowisko szkolne. Program jest opracowany na podstawie diagnozy obszarów problemowych szkoły i dotyczy części aspektów szkolnego programu wychowawczego między innymi działań prozdrowotnych, współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Przeprowadzone badania oraz liczne obserwacje młodzieży wskazują, że wzrasta liczba młodych ludzi podejmujących rozmaite zachowania ryzykowne. Niosą one ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego.

Do najczęstszych zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodzież możemy zaliczyć: palenie papierosów, używanie alkoholu, używanie środków psychoaktywnych, wczesną aktywność seksualną, wagary, kradzieże, zachowania agresywne (bójki, wymuszenia).

Bardzo częstą przyczyną tych zaburzeń jest niewydolność wychowawcza i ekonomiczna rodzin, rozpad tradycyjnych więzi emocjonalnych, słaba odporność psychiczna młodzieży i dorosłych. Wzrost liczby zachowań patologicznych wśród młodzieży jest ściśle związany z patologizacją życia społecznego.

Zmiana stylu życia, zwiększanie dostępności wszystkich środków uzależniających oraz przyzwolenie społeczne zachęcają do ich używania. Picie alkoholu staje się już nie tylko sposobem spędzania czasu wolnego, ale często normą grupową. Przyczyn tego zjawiska należy szukać w trudnej sytuacji społeczno - ekonomicznej kraju, przemianach kulturowych, frustracjach i napięciach społecznych. Sięganie przez młodzież po różnego rodzaju używki wynika również z niskiego poczucia własnej wartości, z braku umiejętności radzenia sobie z frustracją i stresem, braku umiejętności przyjęcia postawy asertywnej w sytuacji nacisku ze strony rówieśników.

Obecnie coraz częściej obserwuje się **zachowania** młodzieży określane jako **agresywne**.

Młodzi ludzie nie radzą sobie z trudnościami dzisiejszego świata, nie umieją kierować własnym rozwojem, potrzebne im są wzory zachowań, ideały, do których mogliby dążyć. Niepokoi narastająca agresja, wulgarny język, sposób bycia, lekceważenie starszych. Przyczyną mogą być frustracje spowodowane niezaspokajaniem potrzeb dziecka w rodzinie, odrzucenie w grupie rówieśniczej, złe wzorce wychowawcze, niepowodzenia szkolne, gry komputerowe i filmy pełne przemocy.

Kolejnym problemem społecznym, który dotarł do szkół są **narkotyki oraz środki zastępcze, psychoaktywne, psychotropowe, tzw. dopalacze**. Sięgająca po narkotyki młodzież pochodzi zarówno ze środowisk biednych jak i bogatych, robi to przede wszystkim z ciekawości, chęci przeżycia czegoś niecodziennego, jak również żeby zapomnieć o problemach. Obecnie narkomania jest zjawiskiem stałym nie dającym się całkowicie wyeliminować, można jedynie ograniczyć i łagodzić jej skutki. Przyczyn tego zjawiska możemy dopatrywać się w transformacji ustrojowej, w poczuciu utraty kontroli nad własnym życiem, braku autorytetów i rozpadzie więzi rodzinnych.

Liczne obserwacje oraz badania dowodzą, że w ostatnich latach znacznie **obniżył się wiek inicjacji seksualnej**. Luźny styl życia, kryzys wartości moralnych znacząco wpływa na zachowania seksualne młodzieży. Konsekwencją tego jest fakt, iż nieletnie dziewczęta coraz częściej zostają matkami.

Dlatego też, podobnie jak w przypadku innych zachowań ryzykownych efektywność podejmowanych działań w stosunku do młodzieży zależy w znacznym stopniu od możliwości włączenia do profilaktyki również rodziców.

Założeniem szkolnego programu profilaktyki jest wyposażenie uczniów w niezbędną wiedzę na temat zdrowego rozwoju, stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły i monitorowanie skuteczności podjętych działań.

II . Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109).

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 Nr 179 poz. 1485).

Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. z 2015 r., Poz. 1249).

Przepisy ustawy o postępowaniu w sprawie nieletnich art. 1 §1 określają, w stosunku do kogo i w jakim zakresie można je stosować. I tak:

1. W zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji - w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18 (nie określono dolnej granicy wieku).

2. W zakresie postępowania w sprawach o czyny karalne - w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale nie ukończyły lat 17.

3. W zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych - w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby lat 21. W art. 1 określono, że „nieletni” to osoba, o której mowa w § 1, natomiast „czyn karalny” to czyn zabroniony przez ustawę jako:

Przestępstwo (czyn człowieka zabroniony pod groźbą kary, która określa jego znamiona, zawiniony i szkodliwy społecznie w stopniu wyższym, niż znikomy) lub przestępstwo skarbowe.

Wykroczenia określone w 11 artykułach Kodeksu Wykroczeń:

- zakłócenie wybrykami spokoju lub porządku publicznego (art.51 K.W.)
- znęcanie się nad zwierzętami (art.62 K.W.)
- niszczenie i uszkodzanie znaków umieszczonych przez organ państwowy (art. 69 K.W.)
- uszkodzanie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu (art. 74 K.W.)
- rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu (art. 76 K.W)

- samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych (art. 85 K.W.)
- prowadzeniu pojazdu przez osobę po użyciu alkoholu (art. 87 K.W.)
- kradzież lub przywłaszczenie mienia do określonej wartości (nie przekracza 250 złotych)
- (art. 119 K.W.)
- paserstwo mienia o określonej wartości (art. 122 K.W.)
- niszczenie lub uszkodzenie mienia, jeśli szkoda dotyczy ustalonej w Kodeksie Wykroczeń kwoty (nie przekracza 250 złotych) (art. 124 K.W.)
- spekulacja biletami wstępu (art. 133 K.W.)
- utrudnienie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego (art. 143 K.W.)

Odpowiedzialność za pozostałe wykroczenia może nastąpić tylko w sytuacji przypisania nieletniemu przejawu demoralizacji.

III . Diagnoza obszarów problemowych

Zdaniem rodziców młodzież sięga po środki uzależniające na dyskotekach i w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych. Wśród nauczycieli najsilniej akcentowanym zachowaniem problemowym na terenie szkoły jest wagarowanie i używanie wulgaryzmów.

Występujące problemy w szkole są odzwierciedleniem przemian zachodzących w społeczeństwie. Dlatego szkoła powinna wspierać w dążeniu do osiągnięcia życiowych celów. Powinna dostrzegać trudności i problemy uczniów oraz pomagać w ich rozwiązaniu.

Ponadto efektywność podejmowanych działań w stosunku do młodzieży zależy w znacznym stopniu będzie od możliwości włączenia się rodziców, ponieważ są oni pierwszymi wychowawcami w tym zakresie przekazując wartości i własne poglądy. Szkoła natomiast powinna spełniać rolę wspierającą, konstruując programy edukacyjne dla rodziców celem uzupełnienia wiedzy i uzyskania potrzebnych umiejętności.

Diagnozę środowiska szkolnego umożliwi zastosowanie następujących narzędzi:

1. ankieta dla rodziców
2. ankieta dla uczniów
3. obserwacja zachowania uczniów
4. rozmowy z rodzicami i uczniami
5. analiza dzienników lekcyjnych pod kątem frekwencji
6. analiza dokumentacji pedagoga i psychologa szkolnego
7. wywiady z wychowawcami klas, nauczycielami i personelem szkoły

Otrzymane wyniki należy przeanalizować w celu wyłonienia występujących w środowisku szkolnym obszarów problemowych, czynników ryzyka i czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi.

IV . Profilaktyka w szkole

Szkolny program profilaktyki adresowany do uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz innych pracowników szkoły i rodziców lub opiekunów jest zgodny z:

1. statutem szkoły
2. szkolnym programem wychowawczym
3. regulaminem szkoły

W ramach programu podjęte zostaną działania:

1. wychowawcze
2. edukacyjne
3. informacyjne
4. profilaktyczne
5. integracyjne
6. interwencyjne

Ad. 1. Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej (ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości).

Działalność wychowawcza obejmuje:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole i budowanie prawidłowych relacji wśród rówieśników, nauczycieli, wychowawców i rodziców
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów, o których mowa w ustawie o systemie oświaty
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych oraz norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Ad. 2. Działalność edukacyjna w szkole polega na poszerzaniu wiedzy uczniów, rodziców i nauczycieli z zakresu zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje:

- poszerzenie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków psychoaktywnych
- rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji

Ad.3. Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu uczniom, ich rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły, rzetelnych i aktualnych informacji na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych oraz używaniem środków psychoaktywnych.

Działalność informacyjna obejmuje:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców w przypadku używania środków psychoaktywnych
- przekazanie informacji na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
- informowanie uczniów i rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Ad.4. Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Profilaktyka uniwersalna będzie skierowana do wszystkich uczniów i rodziców.

Jej celem jest wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych. Działaniom prewencyjnym objęci zostaną wszyscy uczniowie, nie zależnie od poziomu ryzyka używania substancji psychoaktywnych. Realizatorami tych działań będą wszyscy nauczyciele wspierani przez specjalistów.

Profilaktyka selektywna skierowana będzie do grup podwyższonego ryzyka.

Celem działań jest umożliwienie wycofania się z ryzykownych zachowań oraz wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na podejmowanie zachowań ryzykownych.

Pomoc będzie organizowana przez pedagoga i psychologa szkolnego, poradnię psychologiczno -pedagogiczną.

Profilaktyka wskazująca będzie skierowana do uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia, wymagające leczenia.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- realizację programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
- prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako czynników chroniących
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków psychoaktywnych i podejmowaniu innych zachowań ryzykownych
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych
- włączanie w razie potrzeby w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków psychoaktywnych

Opracowana została również procedura postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożeń związanych z niewłaściwymi zachowaniami młodzieży przy współpracy szkoły z policją.

Program jest otwarty i może ulegać modyfikacji, wiąże się z problematyką poszczególnych przedmiotów, godzin wychowawczych i umożliwia wykorzystanie innych programów profilaktycznych realizowanych przez osoby kompetentne i właściwie przeszkolone.

Program profilaktyki jest uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły i ukierunkowany jest na wszechstronny rozwój ucznia poprzez:

- Kształtowanie właściwej postawy ucznia
- Poznawanie i przestrzeganie norm społecznych
- Budowanie postaw życzliwości i miłości
- Przeciwdziałanie agresji i przemocy
- Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią
- Promowanie zdrowego stylu życia

Realizatorzy działań profilaktycznych:

- Dyrektor/ Wicedyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych:
  - a) dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych,
  - a) finansuje, monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga szkolnego,
  - b) wyznacza odpowiedzialnych za realizację
- Nauczyciel - wychowawca
  - a) doskonali swoje kwalifikacje i zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych,
  - b) realizuje zadania we współpracy z rodzicami,

- c) dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptację ucznia w klasie,
- d) jest wzorem konstruktywnych zachowań
- Pedagog i psycholog szkolny:
  - b) podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające ze szkolnego programu wychowawczego i szkolnego programu profilaktyki w stosunku do uczniów i rodziców z udziałem nauczycieli
- Rodzice aktywnie współpracują ze szkołą
  - a) korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga szkolnego,
  - b) biorą udział w tworzeniu i ewaluacji szkolnego programu profilaktyki
- Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z:
  - a) Poradnią Pedagogiczną - Psychologiczną i poradniami specjalistycznymi,
  - c) Policją i Strażą Miejską,
  - d) Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
  - e) Kuratorem Sądowym d/s Rodzinnych i Nieletnich,
  - f) Jednostkami samorządu terytorialnego,
  - g) Placówkami doskonalenia nauczycieli,
  - h) Podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne,

V. Cele i zadania szkolnej profilaktyki

1. Cele :

1.1 Zapobieganie i zmniejszanie szkód występujących w życiu młodych ludzi w związku z sięganiem przez nich po substancje psychoaktywne

- ochrona młodego człowieka przed zagrożeniami
- reagowanie na próby podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy
- dostarczenie wiedzy o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów i stosowania środków odurzających

1.2 Ograniczenie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży takich jak: wagary, agresja i przemoc, wyłudzenia, wykroczenia przeciw prawu, przedwczesna inicjacja seksualna.

- pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych
- rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną
- redukcja agresywnych zachowań w grupie rówieśniczej
- umożliwienie uczniom udziału w zajęciach specjalistycznych, socjoterapeutycznych, psychoedukacyjnych
- popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego

1.3 Kształtowanie osobowości ucznia w taki sposób aby prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym i pozaszkolnym

- budowanie poczucia własnej wartości i zachowań asertywnych
- kształcenie umiejętności komunikacji interpersonalnej
- wychowanie do wartości i podejmowania odpowiedzialnych decyzji

- zaspokojenie potrzeb psychospołecznych ucznia
- wspomaganie ucznia w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej

1.4 Wypracowanie właściwych form współpracy z rodzicami w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży:

- porady, konsultacje i zajęcia psychoedukacyjne
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej
- zaangażowanie rodziców w życie szkoły

1.5 Promocja zdrowia i rozwijanie zdolności do prowadzenia zdrowego życia młodzieży w działaniach wychowawczych, informacyjnych, edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych.

- zapewnienie wymiany informacji pomiędzy pracownikami szkoły
- doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży

2. Treści programu będą realizowane podczas:

- lekcji
- godzin wychowawczych
- zajęć z pedagogiem i psychologiem szkolnym
- zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów
- bieżących działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- zajęć pozalekcyjnych
- konkursów
- zajęć terapeutycznych
- projektów edukacyjnych
- wycieczek, biwaków szkolnych
- warsztatów dla nauczycieli i rodziców

3. Metody pracy:

- pogadanki
- dyskusja
- burza mózgów
- praca w grupach
- wykłady interaktywne
- warsztaty dla nauczycieli i rodziców
- treningi
- gazetki szkolne
- gry i zabawy psychologiczne

4. Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych:

W wyniku realizacji programu profilaktycznego uczeń:

- uzyskuje pomoc pedagogiczno- psychologiczną
- uświadamia sobie zagrożenia i potrafi im się przeciwstawić
- identyfikuje się ze środowiskiem szkolnym i dostrzega korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia

- osiąga dojrzałą osobowość psychospołeczną
- nauczyciele posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki
- występuje niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne
- rodzice mają możliwość nabycia wiedzy w ramach oferowanych im programów i warsztatów

5. Sposoby ewaluacji

- obserwacja zachowań
- analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli, rodziców
- sondaże wśród rodziców i uczniów
- rozmowy z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły
- analiza dokumentów (plan pracy wychowawcy, konspekty lekcji, dzienniki)

VI. Plan działań profilaktycznych

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Poznanie systemu rodzinnego i środowiska w którym przebywa uczeń	-Ankieta diagnozująca -Sporządzenie listy uczniów wymagających pomocy -Rozmowy z uczniami -Rozmowy z rodzicami -Wywiady środowiskowe -Współpraca z OPS	Pedagog i psycholog szkolny Wychowawcy klas	IX - X
Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, mobingowi, itp.	-Spotkanie klas pierwszych z pedagogiem -Zajęcia integrujące w klasie -Gry i zabawy psychologiczne -Wycieczki, rajdy, ogniska i biwaki -Zajęcia z komunikacji interpersonalnej	Wychowawca Pedagog i psycholog szkolny	Zgodnie z planem wychowawczym i programem imprez szkolnych
Zapoznanie uczniów z zasadami dobrego zachowania i kulturalnego odnoszenia się do siebie oraz eliminowanie wulgaryzmów i dewastacji mienia.	-Ustalenie zasad zachowania ucznia -Zajęcia edukacyjno-informacyjne w ramach godzin wychowawczych -Spotkania z przedstawicielami policji. -Współpraca z samorządem szkolnym	Wychowawca Pedagog i psycholog szkolny	Wg. planu

<p>Dbłość o wysoką frekwencję i dyscyplinę</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Sprawdzanie nieobecności na każdej lekcji -Rozliczenie opuszczonych godzin lekcyjnych -Prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi -Spotkania informacyjne z rodzicami i sposoby kontaktów -Punktualne zaczynanie i kończenie lekcji 	<p>Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Zgodnie z planem wywiadówek oraz w razie potrzeby</p>
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>Typu: palenie tytoniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Realizacja programu antynikotynowego -Akcja plakatowa Materiały udostępnione przez SANEPID -Filmy edukacyjne -Spotkanie ze specjalistą -Wykonanie gazetki tematycznej 	<p>Pedagog i psycholog szkolny</p> <p>Służba zdrowia</p> <p>Wychowawca</p> <p>Dyżurni nauczyciele</p>	<p>Wg. planu</p>
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>Typu: używanie alkoholu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Ankieta diagnozująca -Realizacja tematyki antyalkoholowej na godzinach wychowawczych -Sukcesywne wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych -Zajęcia z asertywności -Filmy edukacyjne -Spektakle profilaktyczne -Procedury postępowania 	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog i psycholog szkolny</p> <p>Służba zdrowia</p> <p>Straż Miejska</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>

<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>Typu: używanie środków psychoaktywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Ankieta diagnozująca Zajęcia warsztatowe -Filmy edukacyjne i spektakle -Współpraca z Poradnią Uzależnień -Redagowanie broszur i ulotek informacyjnych -Zapoznanie rodziców z możliwościami leczenia młodzieży -Postępowanie według procedury 	<p>Pedagog i psycholog szkolny</p> <p>Wychowawcy Służba zdrowia Zaproszeni specjaliści</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>Typu: wczesna inicjacja seksualna</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Spotkania z lekarzem -Realizacja tematyki w ramach godzin wychowawczych i zajęć przygotowania do życia w rodzinie oraz na lekcjach biologii -Pomoc w rozwijaniu umiejętności psychospołecznych i kształtowaniu postaw prorodzinnych 	<p>Pedagog i psycholog szkolny</p> <p>Służba zdrowia</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele ucący</p>	<p>Wg. potrzeb</p>
<p>Propagowanie zdrowego stylu życia (bulimia, anoreksja, zdrowe żywienie, higiena i inne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Zajęcia integracyjne -Zajęcia pozalekcyjne wycieczki, rajdy -Zajęcia antystresowe -Turnieje międzyklasowe -Promowanie sportów zimowych -Koła zainteresowań -Zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego 	<p>Wychowawca klasy nauczyciele WF, biologii i inni</p> <p>Służba zdrowia</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
<p>Poszanowanie i tolerancja dla odmienności kultur zachowań i różnic między ludźmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Angażowanie niepełnosprawnych kolegów w życie szkoły -Pogadanki -Filmy edukacyjne -Akcja plakatowa 	<p>Wychowawca klas</p> <p>Pedagog szkolny</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>

Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> -Zapoznanie rodziców z programem profilaktycznym Informowanie o dostępnych formach pomocy -Wymiana informacji -Wspólne organizowanie imprez szkolnych -Pedagogizacja rodziców -Zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych -Zorganizowanie spotkań warsztatowych z rodzicami na wybrane tematy 	<p>Pedagog i psycholog szkolny</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Specjaliści</p>	W ciągu roku szkolnego
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie wychowania profilaktyki i interwencji	<ul style="list-style-type: none"> -Spotkania z przedstawicielami Rady -Szkoły -Indywidualne konsultacje -Wzajemna wymiana informacji 	<p>Dyrektor szkoły</p> <p>Wychowawca klasy</p> <p>Pedagog szkolny</p>	Wg. potrzeb
Pomoc dzieciom nadpobudliwym mającym kłopoty w nauce i zachowaniu	<ul style="list-style-type: none"> -Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktu z poradniami specjalistycznymi 	<p>Pedagog i psycholog szkolny</p>	Wg. potrzeb
Szkolenie się nauczycieli i pracowników w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> -Konferencje -Warsztaty -Konsultacje metodyczne 	<p>Pracownicy szkoły</p>	Wg. potrzeb

VII. Procedura postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożeń młodzieży przestępczością i demoralizacją.

1. Wstęp

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu młodzieży uznaje się alkoholizm, narkomanię oraz zażywanie dopalaczy, wczesną inicjację seksualną, kradzieże, wagary oraz zachowania agresywne, które często ze sobą współistnieją.

Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi, a w dalszej kolejności popełniania przestępstw. Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego podejmowania stosowanych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych a wobec uczniów niedostosowanych działań interwencyjnych.

Właściwa, adekwatna reakcja nauczyciela, pedagoga czy dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji zwiększają skuteczność oddziaływań. Działania profilaktyczne w szkole będą kierowane równolegle do młodzieży zagrożonej i niedostosowanej przy współpracy nauczycieli rodziców oraz policji i straży miejskiej.

2. Cele:

- zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją,
- ściślejsza współpraca szkoły z rodzicami i policją

3. Działania interwencyjne:

- Na terenie szkoły obowiązuje zakaz posiadania, sprzedawania i używania papierosów, alkoholu, dopalaczy i narkotyków.
- Zakaz obowiązuje wszystkich uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odbywających się w szkole i na terenie szkoły do niej należącym np. w trakcie imprez sportowych, dyskotek, itp.
- W szkole prowadzone będą zajęcia w czasie których uczniowie i nauczyciele zapoznają się z ryzykiem używania środków uzależniających.
- Uczniowie, którzy eksperymentują ze środkami uzależniającymi bądź ich zachowanie narusza regulamin szkoły, muszą liczyć się z konsekwencjami określonymi w wewnętrznym regulaminie szkoły.
- Uczniowie i rodzice, którzy zwrócą się z problemem mogą liczyć na wsparcie i skierowanie do specjalistycznej poradni, gdzie uzyskają fachową pomoc.
- W sytuacjach kryzysowych podejmowana będzie interwencja zorientowana na pomoc uczniowi i rodzinie.
- Decyzję o podjęciu stosowanych działań interwencyjnych podejmuje dyrektor szkoły.

4. Metody współpracy szkoły z policją

- Stała współpraca i wymiana doświadczeń dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego w zakresie profilaktyki zagrożeń,
- Spotkania dyrektora, pedagoga i nauczycieli ze specjalistami ds. nieletnich i patologii

VIII. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o uczniu który nie ukończył 18 lat i używa alkohol lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

1. Przekazanie uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Rozpoznanie okoliczności zdarzenia i wyjaśnienie przyczyn zaistniałej sytuacji - wychowawca i pedagog szkolny.
4. Wezwanie przez wychowawcę do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im uzyskanej informacji.
5. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami i uczniem w ich obecności.
6. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązanie ucznia do zmiany zachowania i zaniechania negatywnego postępowania, zaś rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
7. Zaproponowanie rodzicom profesjonalnej pomocy kierując do specjalistycznej placówki.
8. W razie odmowy współpracy rodziców i braku zmiany zachowania ucznia dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję tj. specjalistę ds. nieletnich.
9. Jeżeli dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem) nie przyniosą oczekiwanych rezultatów dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję
10. Jeżeli uczeń ukończył 18 lat i przejawia zachowania świadczące o demoralizacji, lecz nie jest to udział grup przestępczych to postępowanie nauczyciela jest określane przez wewnętrzny regulamin szkoły.
11. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności postępowania karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

IX. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy lub innych środków odurzających

1. Powiadomienie wychowawcy klasy.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy i zapewnienie bezpieczeństwa.
3. Wezwanie lekarza celem stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
4. Powiadomienie o tym fakcie dyrektora szkoły i rodziców, których zobowiązuje się do zabrania ucznia ze szkoły. W przypadku odmowy i o pozostaniu bądź przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia decyduje lekarz w porozumieniu z dyrektorem.
5. Jeżeli uczeń zachowuje się agresywnie a rodzice odmawiają przyjęcia do szkoły dyrektor zawiadamia policję. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości lub odurzenia policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień (na 24 godz.).
6. Dyrektor powiadamia rodziców oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust 1 Ustawy z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i o tym fakcie należy powiadomić policję.

8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji policji.

X. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki lub dopalacz.

1. Zabezpieczenie substancji.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia i znalezienia substancji.
3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i policji.
4. Przekazanie policji zabezpieczoną substancję i przekazanie informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.

XI. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą wyglądem narkotyki lub dopalacz.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni ewentualnie przedmiotów budzących podejrzenie.
2. Powiadomienie dyrektora szkoły o swoich spostrzeżeniach.
3. Wezwanie natychmiast rodziców ucznia.
4. Jeżeli uczeń utrudnia, bądź uniemożliwia kontrolę teczki i odzieży, dyrektor szkoły wzywa policję.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu bezzwłocznie przekazuje ją policji.
6. Nauczyciel dokumentuje okoliczności zdarzenia sporządzając notatkę i swoje spostrzeżenia.

XII. Procedura postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Wezwanie wychowawcy lub pedagoga (ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o interwencji:
- powiadomienie dyrekcji, rodziców i / lub Policji.
5. Próba mediacji między stronami konfliktu – w sytuacji wyjątkowo trudnej rolę mediatora przejmuje pedagog lub psycholog szkolny.
6. Obniżenie punktacji z zachowania,

XIII. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia - z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów - podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika - powiadomienie odpowiednich organów.

XIV. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (- jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję).
2. W każdym przypadku powiadomienie rodziców, wychowawcy i dyrekcji szkoły, także kuratora sądowego, (jeżeli uczeń jest pod jego opieką).
3. Obniżenie punktacji z zachowania.

XV. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Upomnienie słowne.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
4. W każdym przypadku, powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego).
5. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły.
6. Konsekwencje: zgodne ze statutem szkoły (nagana dyrekcji, przeniesienie do innego oddziału, karne przeniesienie do innej szkoły).
7. Obniżenie punktacji z zachowania.

XVI. Procedura postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców i ewentualnie kuratora sądowego.
2. W każdym przypadku powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
3. Natychmiastowe obniżenie punktacji z zachowania oraz wpis do zeszytu uwag oraz do szkolnego zeszytu interwencji.
4. Nagana dyrektora szkoły.

XVII. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

1. Interwencja świadka zdarzenia – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Obniżenie punktacji zachowania.

XVIII. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego i wagarowania

1. Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wagarów, ucieczki z lekcji oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielanie informacji o frekwencji.
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców w trakcie, którego zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęciach.
4. Wychowawca informuje rodziców o zeszycie „Frekwencji” i potrzebie podpisywania dokonywanych wpisów o wagarach i ucieczkach z lekcji.
5. Dalsza obserwacja ucznia.
6. W przypadku wyeliminowania problemu uczeń powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców, na forum klasy, ocena zachowania
7. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca przekazuje do pedagoga
  - wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu podjętych przez siebie działań i efektach.
8. Kolejna rozmowa z uczniem, rodzicami i pedagogiem szkolnym.
9. Po wyczerpaniu możliwości, postępowanie według regulaminu szkolnego.

XIX. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia zjawiska cyberprzemocy

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o wystąpieniu cyberprzemocy lub był świadkiem jej wystąpienia:
  - a) ustala okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, tożsamość sprawcy i ewentualnych świadków zdarzenia (o ile to możliwe przy pomocy nauczyciela informatyki)
  - b) zabezpiecza i rejestruje dowody (o ile to możliwe przy pomocy nauczyciela informatyki)Rejestracja dowodów polega na: zanotowaniu daty i czasu otrzymania materiału, treści wiadomości, numeru telefonu z którego nadano wiadomość lub adresu strony na której umieszczono treści o charakterze cyberprzemocy oraz wydrukowaniu zawartości strony.

- c) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga i wychowawcę ofiary cyberprzemocy o zdarzeniu
  - d) przy udziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora analizuje zdarzenie i planuje dalsze postępowanie.
2. Gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznanym w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję i/lub sąd rodzinny.
  3. Gdy sprawcą cyberprzemocy jest uczeń szkoły, wychowawca i/lub pedagog podejmują następujące działania:
    - a) niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów sprawcy i ofiary oraz ustala termin spotkania
    - b) przeprowadza rozmowę z uczniem w celu:
      - zidentyfikowania ofiary, świadka, ustalenia okoliczności zajścia, oceny zdarzenia, ustalenia przyczyn i poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej,
      - omówienia skutków jego postępowania i poinformowania o regulaminowych konsekwencjach,
      - zobowiązania ucznia do natychmiastowego zaprzestania takiego postępowania i usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
      - ustalenia sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy
    - c) jeżeli w zdarzeniu brała większa liczba uczniów, rozmawia z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy
    - d) nie konfrontuje sprawcy i ofiary cyberprzemocy
    - e) zapewnia uczniowi - sprawcy pomoc psychologiczno - pedagogiczną
    - f) w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję i/lub sąd rodzinny
    - g) przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami sprawcy, zapoznaje ich z materiałem dowodowym, a także decyduje w sprawie dalszego postępowania i zastosowanymi wobec ich dziecka konsekwencjami regulaminowymi jednocześnie zobowiązuje rodziców/prawnych opiekunów do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz informuje o możliwościach zapewnienia uczniowi - sprawcy dalszej pomocy psychologiczno - pedagogicznej
    - h) monitoruje dalsze zachowanie ucznia - sprawcy cyberprzemocy
  4. Działania wychowawcy i/lub pedagoga wobec ofiary cyberprzemocy:
    - a) niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ofiary oraz ustala termin spotkania
    - b) przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy w celu udzielenia pomocy i emocjonalnego wsparcia oraz poinformowania o działaniach podjętych przez szkołę, by rozwiązać problem
    - c) udziela porady, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania
    - d) zapewnia uczniowi - ofierze pomoc psychologiczno - pedagogiczną
    - e) po interwencji monitoruje sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocy lub odwetowe ze strony sprawcy
    - f) informuje rodziców dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy o problemie oraz o:
      - działaniach podjętych przez szkołę w celu wyjaśnienia zajścia i zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi

- możliwościach zapewnienia uczniowi – ofierze pomocy psychologiczno – pedagogicznej
  - możliwości zgłoszenia przez nich sprawy sądowi bądź prokuraturze
5. Działania wychowawcy i/lub pedagoga wobec świadków cyberprzemocy:
- niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów oraz ustala termin spotkania
  - przeprowadza rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, zapewniając dyskrecję i poufne postępowanie
  - nie ujawnia jego danych, jeżeli nie jest to konieczne
  - zapewnia bezpieczeństwo i przeciwdziała narażeniu świadka na odwet ze strony agresora
  - nie konfrontuje świadka ze sprawcą cyberprzemocy
  - zapewnia uczniowi – świadkowi pomoc psychologiczno – pedagogiczną
6. Wychowawca i pedagog zobowiązani są do sporządzenia notatki służbowej z zajęcia i przeprowadzonych rozmów: opis zdarzenia, rozmowy ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.

Program przyjęty uchwałą Rady Rodziców Gimnazjum nr 76 w Zespole Szkół nr 55 im. gen. Stanisława Maczka w Warszawie numer ...../2016 z dnia ..... r.

.....
 Podpis Przewodniczącego
 Rady Rodziców

Program przyjęty uchwałą Rady Rodziców XCIV LO w Zespole Szkół nr 55 im. gen. Stanisława Maczka w Warszawie numer ...../2016 z dnia ..... r.

.....
 Podpis Przewodniczącego
 Rady Rodziców

Program przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół nr 55 im. gen. Stanisława Maczka w Warszawie numer ...../2016 z dnia ..... r.

.....
Podpis Przewodniczącego
Rady Pedagogicznej